

Seppo Ervasti

*3.8.1924 †26.4.2015

Professori Seppo Ervasti, yliopistollisen metsäopetuksen väsymätön kehittäjä, kuoli Vantaalla 26.4.2015 90-vuotiaana. Hän syntyi Muhoksella 3.8.1924 osuuskaupanjohtaja Väinö Ervastian ja Johanna Ervastian perheeseen. Seppo oli toinen perheen kolmesta pojasta. Lapsuus Rantakaupalla, Oulujoen varrella tarjosi pojille liikunnallisen ja virikkeellisen ympäristön. Kaikki kolme poikaa jatkoivat koulua Oulun lyseossa. Väinö-isän kuoltua vuonna 1944 Hanna-äiti kannusti poikia opiskeluun ja tuki heitä siinä. Kaikki pojat saavuttivat tohtorin arvon, josta Hanna oli ylpeä. Vanhempi veli Esko väitteli kirjallisuudesta ja nuorimmasta veljestä Eerosta tuli lääketieteen tohtori.

Sodan aikana Seppo Ervasti osallistui vänrikkinä Lapin sotaan. Reserviläis- ja maanpuolustustoiminta oli hänelle tärkeää koko hänen elämänsä ajan. Eläkkeellä ollessaan hän kävi vaimonsa Eeva-Liisan (os. Huttunen) kanssa kertomassa kouluissa Suomen lähihistorian tapahtumista. Ervasti osallistui myös aktiivisesti viimeisiin vuosiin asti VETRES-toimikunnan työhön toimittamalla DVD-julkaisua ”Taistelu Suomen itsenäisyydestä 1939–1945”.

Sodan jälkeen Seppo Ervasti aloitti metsänhoitajaopinnot juuri ennen sotaa valmistuneella Metsätalolla. Professorien luentoja kuuntelivat sodasta palanneet miehet – osa vielä asepuvuissa. Ensimmäisinä sodan jälkeisinä vuosina tungos opintoihin oli kova. Metsätalon suuren luentosalin tuolit eivät riittäneet kaikille, vaan osa istui ja teki muistiinpanojaan lattialla. Ervasti valmistui uudesta puukaupallisesta tutkinnosta vuonna 1948. Tutkintoasetus oli saatu sodan kestäessä vuonna 1944. Tämän tutkimuksen kehittämiseksi oli tuleva Ervastian uran keskeisin ja innostavin tehtävä.

Numerus clausus ei tuolloin rajoittanut opintoja aloittavien määrää. Ensimmäiset valmistuneet vuosikurssit olivat nykyiseen verrattuna suuria ja työpaikan löytäminen sodasta toipuvassa Suomessa todella vaikeaa. Ervastian ensimmäinen työpaikka oli Työtehoseurassa tutkimusapulaisena. Sieltä ura kääntyi uudestaan yliopistolle assistentiksi ja Metsäkirjaston amanuenssiksi. Yliopistolla työskentely johti luontevasti jatko-opintoihin, joita Ervastian suuresti arvostama professori, sittemmin kansleri Eino Saari suositteli. Väitöskirja valmistui vuonna 1955. Erikoistutkijan vakanssi Met-

säntutkimuslaitoksella tarjosi mahdollisuuden syvälliseen tutkijantyöhön ja dosenttuuri piti yllä sidosta yliopistoon 1960-luvun alkupuoliskon. Puumarkkinatieteen professori vuonna 1965 määritteli lopullisesti uran puumarkkinatieteen opetuksen kehittäjänä.

Lopullisen tunnustuksen puumarkkinatieteen opetuksen kehitystyöstä professori Ervasti sai vuonna 1994, kun korkeakouluneuvosto nimesi puumarkkinatieteen opetuksen huippuyksiköksi. Nimityksen arvoa lisää se, että nimeämiskierros oli valtakunnassa ensimmäinen ja puumarkkinatieteen yksikkö oli ainut tunnustuksen saanut Helsingin yliopistosta. Vaikka nimitys tuli useita vuosia Ervastian eläkkeelle jäämisen jälkeen, pohjautui huippuyksikkönimitys siihen määrätietoiseen työhön, jota hän oli tehnyt yli kahdenkymmenen vuoden ajan.

Vaikka tutkintoasetus oli annettu jo vuonna 1944, nykyisen muotonsa kaupallinen metsäopetus sai sen jälkeen, kun Seppo Ervasti aloitti puumarkkinatieteen professorina vuonna 1965. Erityisesti 1970-luvun alkupuolisko oli tutkinnon rakenteellisen kehittämisen aikaa. Merkittävin työ tehtiin POS (puumarkkinatieteen opetuksen suunnittelu) -toimikunnassa. Siinä oli Ervastian periaatteiden mukaisesti mukana opettajia, opiskelijoita, kaupallisia metsänhoitajia käytännön kentältä ja se kuuli myös muita asiantuntijoita. Ryhmän radikaalit ehdotukset johtivat metsätutkintoa koskevan asetuksen muutokseen 15.6.1973. Tutkinnon rakenteelliset ja sisällölliset muutokset tähtäsivät muun muassa opiskelumotivaation lisäämiseen ja liikemetsänhoitajan tehtäväkentän laajentamiseen. Perinteisten luonnontieteellisten aineiden sijaan korostettiin kielten, talousaineiden ja markkinoinnin hallintaa. Pakolliset opinnot suoritettiin kolmessa kielessä mutta useiden opiskelijoiden kielitaito oli laajempi. Uudistukset mer-

kitsivät sitä, että kaupallinen metsäopetus eriytyi selvästi perinteisestä metsätutkinnosta. Oman profiilin omaava kaupallinen metsätutkinto oli vetovoimainen sekä tulevien opiskelijoiden että työmarkkinoiden suuntaan. Tutkinto vetosi aktiivisiin ulospäin suuntautuneisiin nuoriin, jotka halusivat yhdistää opinnoissaan metsän ja luonnon sekä kansainvälisyyden ja kansainvälisen markkinoinnin. Työnantajat puolestaan saivat palvelukseensa metsää ja metsäteollisuutta ymmärtäviä, kielitaitoisia ja kansainvälisesti orientoituneita lahjakkaita nuoria. Oma profiili on pitänyt tutkinnon vetovoimaisena ja kilpailukykyisenä aikana, jolloin monet vastaavat tutkinnot ulkomailta ovat kuihtuneet.

Seppo Ervasti integroi opiskelijat opetuksen kehittämisen ohella myös muuhun laitoksen toimintaan. Kuusikymmenluvun hengen mukaisesti laitokselle perustettiin ja vuosittain valittiin laitosneuvosto. Asian aitoutta korosti se, että puumarkkinatieteen laitoksen laitosneuvosto toimi vielä pitkään sen jälkeen, kun idea oli muualla haudattu.

Jo varhain professori Ervasti ymmärsi verkostoitumisen merkityksen. Se auttoi monipuolisesti sekä laitosta että opiskelijoita. Ammattikuntaan pidettiin kiinteästi yhteyttä, ja esimerkiksi Liikemetsänhoitajat ry:n hallitus kokoontui laitoksella. Hallituksen ohella kokouksissa oli 1–2 puumarkkinatieteen edustajaa (professori ja assistentti) sekä puumarkkinatieteen opiskelijoiden edustaja. Kerran lukukaudessa järjestettiin tilaisuus, jossa liikemetsänhoitajat kertoivat opiskelijoille omista työtehtävistään. Mahtavia esimerkkejä verkostoitumisen voimasta ovat puumarkkinatieteen opetusvirat. Vuonna 1959 Enso-Gutzeit lahjoitti puumarkkinatieteen professorin viran perustamiseen tarvittavat varat. Vuonna 1983 annettiin asetus puumarkkinatieteen apu-

laisprofessorin virasta, johon tarvittavat varat lahjoitti Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto. Metsäteollisuuden kansainvälinen yhteistyöohjelma merkitsi verkostoitumista muiden korkeakoulujen suuntaan (Kauppakorkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu). Siihen liittyen metsäteollisuus rahoitti yhden assistentin viran laitokselle.

Verkostoitumisen keinoin tuettiin myös muita opetuksen tavoitteita. Yhdessä ammattikunnan kanssa professori Ervasti oli perustamassa Metsäteollisuustuotteiden vientikaupan edistämissätiötä. Säätiön alkupääoman lahjoitti Enso Gutzeit Oy. Lähes kaikki puumarkkinatieteen opiskelijat harjoittelivat ulkomailla yhden tai kaksi kesää. Edellä mainittu säätiö myönsi kaikille ulkomaanharjoitteluun menijöille matkakustannukset peittävän apurahan. Apuraha myönnettiin myös vaihto-opiskelun matkakustannuksiin.

Seppo Ervasti seurasi koulutustarvetta ja oppilaidensa sijoittumista myös tutkimuksin. Koulutustarveanalyysijä suoritettiin tasaisin väliajoin 1960-luvun lopulta lähtien. Sijoittumista on seurattu sekä työnantajakyselyin että Liikemetsänhoitajat Työmarkkinoilla -matrikkelianalyysillä.

Professori Ervastian aktiivisuus ulottui myös koulutusohjelman markkinointiin. Yhdessä Liikemetsänhoitajat ry:n kanssa tuotettiin edustavia esitteitä aluksi suomen ja myöhemmin myös englannin kielellä. Muistamme, kuinka hän saattoi olla itse kantamassa esitelaatikoita postitoimistoon kaikkiin Suomen lukioihin postitettaviksi.

Seppo Ervastian varaukseton paneutuminen opetukseen ja sen kehittämiseen ei jäänyt luonnollisestikaan huomaamatta opiskelijoiden keskuudessa. Opettajana ja professorina hän oli pidetty ja arvostettu. Hänen persoonansa oli mutkaton ja helposti lähestyttävä. Seppo oli suorapuheinen, rehellinen ja periaatteilleen uskollinen.

Hän osasi hyvin yhdistää puumarkkinatieteen teorian käytäntöön. Puumarkkinatieteen professorina Ervasti yhdisti kunkin vuosikurssin opiskelijat tiimiksi, joka pitää yhteyttä keskenään vielä vuosien jälkeen. Tuolloin jo vuosikymmeniä sitten hän kannusti omalla esimerkillään oppilaitaan verkostoitumaan. Heti opintojen alkuvaiheessa opiskelijat saivat harjoittelujen kautta kokemusta työelämän realiteeteista. Ervasti kantoi vastuuta oppilaidensa kiinnittymisestä työelämään ja seurasi heidän urakehitystään tarkasti ja aidolla kiinnostuksella.

Tunnetuimman ja yhteiskunnallisesti merkittävimmän tutkimustyönsä Seppo Ervasti teki puun käytön ja metsätaseen alueella. Metsäntutkimuslaitoksella erikoistutkijana toimiessaan hän kehitti ko. alueen tutkimuskäytäntöjä ja synnytti tutkijaryhmän, joka menestyksekkäästi jatkoi puun käytön tutkimusta Ervastian siirryttyä yliopistolle. Ryhmä oli ilmeisesti läheinen, koska vielä pitkään professorina ollessaan Seppo Ervasti vieraili Metsätalon toisessa siivessä palaverioimassa kahvikupin ääressä ryhmänsä kanssa. Ryhmänsä kanssa hän julkaisi vuosittain tietoja Suomen puun käytöstä. Yhdessä metsänarvioimistieteilijöiden kanssa Ervasti tutki Suomen metsätasetta ja sen kehitystä. Laajemman professorijoukon kanssa hän analysoi suomalaisen metsätalouden ja metsäteollisuuden kehitysvaihtoehtoja pitkälle tulevaisuuteen.

Seppo Ervastian asiantuntijuutta puun käyttö- ja metsätasekysymyksissä hyödynnettiin myös metsä- ja teollisuuspolitiikassa. Tietoa metsätasekysymyksistä tarvittiin metsäteollisuuden investointien puuhoiltovaikutuksia arvioitaessa. Investointisuunnitelmista lausuntoja antavat olivat paljon vartijoita suomalaisen metsäteollisuuden kehittämisessä. Ervastian metsäpoliittisesti

tärkeimpänä tehtävänä voitaneen pitää hänen työtään Metsä 2000 -ohjelmatyön pääsihteerinä. Suomalaisen metsätalouden tulevaisuutta suunnannut työ oli raskasta mutta varmaan myös palkitsevaa.

Yliopistollisen metsäopetuksen väsymättömänä kehittäjänä Seppo Ervasti arvosti erityisesti omalta ammatilliselta yhteisöltään saamiaan huomionosoituksia. Sekä Liikemetsänhoitajat ry. että Metsänhoitajaliitto ry. kutsuivat hänet kunniajäsenekseen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi professori Ervasti kutsuttiin vuonna 1984.

Vielä eläkkeellä ollessaan Seppo Ervasti teki arvokkaan palveluksen puumarkkinatieteen opetukselle ja liikemetsänhoitajien ammattikunnalle. Vuonna 1994 korkein kaupallinen metsäopetus täytti viisikym-

mentä vuotta. Samana vuonna Liikemetsänhoitajat ry. täytti 45 vuotta ja Metsäteollisuustuotteiden vientikaupan edistämissäätiö 30 vuotta. Merkkipäiviä juhlustettiin monin tavoin. Pääjuhla oli Metsätalon suuressa luentosalissa 28.1.1994. Seppo oli aloitteentekijä ja aktiivinen toimija sekä juhla-toimikunnassa että erityisesti juhla-kirjan *Puoli vuosisataa akateemista puukauppaa* toimituskunnassa. Historiakirja tallensi tuleville sukupolville kaupallisen metsäopetuksen synnyn sekä kehityksen ensimmäisen puolen vuosisadan ajalta. Näin päättyi sodankäyneen sukupolven tarina opetus-työssä. Oli luotu vankka itsenäinen pohja kaupalliselle metsäopetukselle ja sen jatkuvalle kehittämiselle. Koulutus oli saanut arvostetun aseman sekä ammattikunnan että työnantajien keskuudessa.

Ilpo Ervasti, Tapio Hankala ja Heikki Juslin

Seppo Ervasti In memoriam

Professor Seppo Ervasti was a staunch developer of university teaching in forest products marketing. Professor Ervasti, who died in Vantaa on 26th April 2015 at the age of 90 years, had been born in Muhos on 3rd August 1924, the second of the three sons of Väinö Ervasti, manager of the local cooperative shop, and his wife Johanna. All three boys studied at the Oulu Lyceum and went on to gain a doctorate, the eldest one, Esko, in literature studies and the youngest, Eero, in medicine.

Seppo Ervasti did his wartime military service as a second lieutenant in the Lapland War, and the national defence and membership of the military reserves continued to be of importance to him through-

out his life. Even after his retirement he would visit schools together with his wife Eeva-Liisa (née Huttunen) to tell pupils of events in the recent history of Finland. He was also engaged in the last years of his life in producing a DVD account of "The Battle for Finnish Independence, 1939–1945" as a member of the Reserves Committee for Assistance to War Veterans.

After the war Ervasti enrolled to study forest management in Helsinki University's new Forestry Building that had been completed on the eve of the war. Almost all the men listening to the professors' lectures had come back from the war, and many of them were still in uniform. The lecture halls were crowded, and some of the men had to

sit on the floor to write their notes. Ervasti obtained his first university degree in 1948, in a new commercial subject under forest economics, a subject that had been introduced under a statute laid down during the war, in 1944. It was the further development of the teaching of this subject that was to become the central and most inspiring task of his academic career.

Ervasti's first job was that of a research assistant for the Work Efficiency Society, after which he turned his attention to the university once more and became an assistant in the Department of Forest Economics and later amanuensis in the Forestry Library. This work within the university naturally led him to consider post-graduate studies, towards which he was encouraged by Eino Saari, a professor whom he much admired and who later became the university's chancellor. Having completed his doctorate in 1955, he took up a position in the Forest Research Institute, which allowed him to pursue his research work further, while his attainment of the status of docent ensured that he retained firm connections with the university during the early 1960s. Finally, it was his appointment as professor of forest products marketing in 1965 that confirmed his role as a developer of this branch of forestry studies.

Further recognition came his way in 1994, when the Finnish Universities' Council designated Forest Products Marketing Program as an official "centre of excellence". This was a particularly significant achievement as the 1994 nominations were the first of their kind and Ervasti's degree program was the only unit in the University of Helsinki to gain this honour. Although Seppo himself had retired several years before, the decision undoubtedly reflected the determined work that he had put in to these ends over a period of more than twenty years.

Although the statute by which the subject was defined dated from 1944, the teaching of it assumed its present shape only after Ervasti took up the professorship in 1965, with most of the re-structuring taking place in the early 1970s. The changes made to its structure and content were aimed primarily at increasing the students' motivation and broadening the scope of the activities which graduates in forest product marketing were qualified to undertake. Greater emphasis was placed on languages, economics and marketing rather than the traditional natural sciences. One consequence of this was that the teaching differed markedly from that belonging to traditional forestry degrees, which made this option attractive to both future students and prospective employers. It appealed most of all to active, extroverted students who wished to combine a knowledge of forests and nature with international relations and marketing, while employers saw this as supplying them with young, talented graduates who were internationally oriented, had a good command of languages and understood forests and the forest-based industries. This unique profile has also meant that the degree program has remained attractive and competitive at a time when many corresponding ones in other countries have folded up.

The importance of networking was realized early in forest products marketing education, and excellent examples of it are to be found in the case of the necessary teaching posts. Funds for creating a professorship in the marketing of forest products were donated by the Enso-Gutzeit Company in 1959, and when a corresponding position of associate professor was created under the new statute of 1983 this came to be financed by the Finnish Forest Industries Federation. Later, the "Programme for Inter-

national Cooperation in the Forest Industries” led to further networking with other seats of higher education in Finland, most notably Helsinki School of Economics and Business Administration and Helsinki University of Technology, in connection with which the forest industries contributed to the creation of a new position of assistant in the department.

Networking was also employed as a means of achieving other goals related to the department’s teaching. Seppo Ervasti was also involved together with members of the forestry profession in forming Metsäteollisuustuotteiden vientikaupan edistämissäätiö (“the Foundation for Promoting Exports of Forest Products”), which, among other things, covered the travel costs of all those going abroad on student exchanges or to gain working experience. He also carried out analyses of training needs in the related industries at regular intervals from the late 1960s onwards and monitored his students’ subsequent placement in employment.

His active approach in these matters also extended to marketing of the degree program itself, including the production of attractive brochures for this purpose, in Finnish at first but later also in English, in conjunction with the Union of Finnish Commercial Foresters. We remember well the sight of Seppo himself carrying boxes of these brochures to the Post Office for dispatch to upper secondary schools all over the country.

The students naturally could not fail to be aware of his devotion to his subject and its development, and he was exceedingly well liked and respected as a teacher and a professor. He was a straightforward, plain-spoken, honest man who was faithful to his principles and easily approachable.

Seppo Ervasti’s best-known research, and that which made the greatest contribu-

tion to society as a whole, was in the field of timber utilization and the balance between forest growth and harvesting. He did much to develop methods for use in this field while working for the Finnish Forest Research Institute and gathered a team around him that was able to continue with its work on timber utilization after he had moved back to the university.

His expertise in these matters was also exploited for both forest and industrial policy purposes. His analyses of developmental alternatives for both forestry and the forest industries extended far into the future, as the forest industries needed information on the balance between growth and harvesting in order to assess their timber procurement plans. His most important forest policy contribution of all could nevertheless very well be said to have been the work that he did as secretary-general of the “Metsä 2000” forestry programme.

As a tireless advocate of the further development of university teaching in forestry, Seppo Ervasti placed particular value on the recognition that he received from his fellow professionals in that field. Both the Union of Finnish Commercial Foresters and the Union of Finnish Academic Foresters made him an honorary member. He was invited to membership of the Finnish Academy of Science and Letters in 1984.

Even after his retirement, Ervasti continued to promote the teaching of forest products marketing and the profession of commercial foresters. The year 1994 was particularly important in this, as it marked the 50th anniversary of commercial forestry as an academic subject, and it was he who took the initiative in proposing a special publication for the occasion, which he also played a major role in editing. This volume entitled *Puoli vuosisataa akateemista puukauppa* (“Half a century of academic

timber trading”) provided a history of university teaching in timber trade and forest products marketing over those years for the benefit of future generations and in a sense brought the story of the post-war generation and its contribution to this work to a

close. A sound, independent foundation had been created for the teaching of commercial forestry and its continued development and the subject had gained the respect of both professional foresters and their employers.

**Obituary by
Ilpo Ervasti, Tapio Hankala and Heikki Juslin**